

POSTANOWIENIE

Dnia 19 maja 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Duś

Protokolant starszy sekretarz sądowy Mariusz Pogorzelski

po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej na posiedzeniu w dniu 19 maja 2021 r. zażalenia wnioskodawcy notariusz A. T. z dnia 10 marca 2021 r. na Zarządzenie Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej z dnia 1 marca 2021 r. w przedmiocie odmowy przyjęcia wniosku o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego w S. M. D.

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. art. 128 i art. 80 § 2b ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 2072, dalej: p.u.s.p.)

postanowił

I. utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie;

II .kosztami postępowania obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

W dniu 10 listopada 2020 r. do Sądu Najwyższego Izby Dyscyplinarnej wpłynęły akta w sprawie karnej o sygn. IV K (...) Sądu Rejonowego w S., przekazane przez Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w (...) (k. 43). Wskazane akta zawierały wniosek z dnia 25 sierpnia 2020 r. o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego w S. M. D. sygnowany przez notariusz A. T. (k. 1 – 5).

Zarządzeniem Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej z dnia 27 listopada 2020 r. wnioskodawca został wezwany do uzupełnienia braków formalnych poprzez „sporządzenie i podpisanie wniosku przez

adwokata bądź radcę prawnego, stosownie do art. 80 § 2a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych” (k. 45). Notariusz A. T. została ponadto pouczone, że wskazany brak formalny powinien zostać uzupełniony w terminie 7 dni od dnia doręczenia zarządzenia pod rygorem uznania wniosku za bezskuteczny (k. 46). Jak wynika z danych pobranych ze strony internetowej P. (...) S. A. przedmiotowe zarządzenie zostało doręczone wnioskodawcy w dniu 14 grudnia 2020 r. (k. 47). Do dnia 1 marca 2021 r. wnioskodawca nie uzupełnił braków formalnych.

W związku z powyższym w dniu 1 marca 2021 r. Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Dyscyplinarnej wydał zarządzenie, którym odmówił przyjęcia wniosku o wydanie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego w S. M. D., z uwagi na fakt, że przedmiotowy wniosek został sporządzony i podpisany przez nieuprawniony podmiot, a wnioskodawca wezwany do uzupełnienia wniosku z uwagi na brak formalny, nie uczynił tego (k. 49 – 50).

Zgodnie z przysługującym wnioskodawcy uprawnieniem, powyższe zarządzenie Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej zostało zaskarżone. Wnioskodawca zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 89 k.p.k. polegające na niezastosowaniu przepisów kodeksu postępowania cywilnego, w szczególności art. 87¹ § 2 k.p.c. w zw. z art. 126 § 1 pkt 6 k.p.c. wskazujących krąg podmiotów uprawnionych do reprezentacji, a przez to obrażę art. 80 § 2 a i § 2 b p.u.s.p. polegającą na wydaniu zarządzenia o odmowie przyjęcia wniosku o wydanie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędzi M. D. (k. 61 – 63). W konkluzji wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego zarządzenia i przekazanie do Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego wniosku o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego w S..

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie. W pierwszej kolejności stwierdzić należy, że wniosek o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego nie spełnia podstawowych wymogów pisma procesowego. Złożony przez pełnomocnika wniosek nie został podpisany przez uprawniony podmiot.

Mając na względzie przedstawiony stan faktyczny oraz treść przepisu art. 80 § 2b p.u.s.p., koniecznym było utrzymać w mocy zarządzenie Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej z dnia 1 marca 2021 r.

Jak stwierdził Prezes Sądu Najwyższego, wniosek o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej został sformułowany w nieprawidłowy sposób, porzeczano bowiem tylko na wskazaniu osoby sędziego, zaś uzasadnienie wniosku zastąpiono prywatnym aktem oskarżenia. Ponadto, wniosek sygnowała osobiście notariusz A. T., przy czym nie wykonuje ona ani zawodu adwokata ani zawodu radcy prawnego.

Przepis art. 80 § 2 a p.u.s.p. nie nastręcza problemów interpretacyjnych, w doktrynie jednoznacznie wyrażono pogląd że „procedurę uchylenia immunitetu w celu pociągnięcia sędziego do odpowiedzialności karnej inicjuje wniosek prokuratora, a jeżeli wniosek nie pochodzi od prokuratora, powinien być sporządzony i podpisany przez adwokata albo radcę prawnego będącego pełnomocnikiem (art. 80 § 2a p.u.s.p.)” (A. Górski [red.], Prawo o ustroju sądów powszechnych. Komentarz, Warszawa 2013, s. 384).

Z przepisu art. 80 § 2a p.u.s.p. można zdekodować krąg podmiotów uprawnionych do złożenia wniosku w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej. Przepis ten nie zawiera odesłań, precyzyjnie normuje swoją treścią materię, co do której wnioskodawca wniósł zarzuty.

Sąd Najwyższy w pełni akceptuje ponadto tezę, iż „przymus adwokacko-radcowski, obowiązujący tylko w odniesieniu do złożenia (sporządzenia i podpisania) wniosku, stanowi dodatkową ochronę przed pochopnymi czy wręcz podszytymi szykaną oskarżeniami składanymi przez strony procesu lub osoby niezrównoważone psychicznie. Zamiar złożenia wniosku o pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej musi być zatem poprzedzony ustanowieniem pełnomocnika procesowego, którym może być w tym wypadku tylko adwokat lub radca prawny. Należy zwrócić uwagę, że na gruncie tego przepisu nie działają zwolnienia podmiotowe zazwyczaj znane regulacjom tego typu (por. np. art. 871 § 2 k.p.c.)” (J. Gudowski [red.], Prawo o ustroju sądów powszechnych. Ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa. Komentarz, Warszawa 2009, s. 294).

W opinii Sądu, treść omawianego przepisu była celowym zamiarem ustawodawcy, albowiem gdyby legitymacja do złożenia wniosku o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego miała przysługiwać przedstawicielom innych zawodów prawniczych, znalazłoby to odzwierciedlenie w treści tego przepisu. Ustawodawca krąg tych poszerzył w ustawie z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora, której art. 7b stanowi:

1. Wniosek o wyrażenie zgody na pociągnięcie posła lub senatora do odpowiedzialności karnej w sprawie o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego składa się za pośrednictwem Prokuratora Generalnego
2. Wniosek o wyrażenie zgody na pociągnięcie posła lub senatora do odpowiedzialności karnej w sprawie o przestępstwo ścigane z oskarżenia prywatnego składa oskarżyciel prywatny, po wniesieniu sprawy do sądu.
3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, sporządza i podpisuje adwokat lub radca prawny, z wyjątkiem wniosków składanych w swoich sprawach przez sędziów, prokuratorów, adwokatów, radców prawnych, notariuszy oraz profesorów i doktorów habilitowanych nauk prawnych.

Legitymacji do złożenia wniosku o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego albo prokuratora nie posiadają również osoby, które posiadają tytuł naukowy profesora nauk prawnych, w tym zajmujący się prawem karnym procesowym czy materialnym. A bez wątpienia posiadają bogatszą wiedzę w tym zakresie od notariuszy, którzy w aktualnym stanie prawnym, nie mają zawodowo do czynienia z prawem karnym.

Jeżeli wniosek nie odpowiada warunkom formalnym pisma procesowego określonym w kodeksie postępowania karnego, w tym wymaganiom przymusu adwokacko-radcowskiego, prezes sądu dyscyplinarnego odmawia jego przyjęcia.

Wobec powyższego, Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Dyscyplinarnej słusznie zakwalifikował wady wniosku złożonego przez notariusz A. T. jako braki formalne, o których mowa w art. 80 § 2b p.u.s.p., wzywając wnioskodawcę do ich uzupełnienia zarządzeniem z dnia 27 listopada 2020 r., stosownie pouczając przy tym wymienioną o wszelkich konsekwencjach.

Nieusunięcie braków formalnych wniosku przez notariusz A. T. implikowało wydanie w dniu 1 marca 2021 r. przez Prezesa Sądu Najwyższego kierującego

pracą Izby Dyscyplinarnej zarządzenia o odmowie przyjęcia wniosku w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie sędziego M. D. do odpowiedzialności karnej.

Zgodnie z niekwestionowanym poglądem doktryny, który Sąd w niniejszym składzie akceptuje „sąd utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie, jeśli rozważy wszystkie zarzuty i wnioski wskazane w środku odwoławczym i uzna wszystkie istotne zarzuty za niesłuszne, a więc nie potwierdzi ich występowania w postępowaniu odwoławczym” (A. Sakowicz [red.] Kodeks postępowania karnego. Komentarz. 9 wydanie, s. 1144).

Mając powyższe okoliczności na uwadze uznać należy, że brak jest podstaw do uwzględnienia zażalenia, o czym postanowiono w części dyspozytywnej niniejszego postanowienia.